

บันทึกข้อความ

สำนักบริหารงานกลาง
เลขที่รับ... 275588
วันที่... ๒๒ มิ.ย. ๒๕๖๑
เวลา... 15.58

ส่วนราชการ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สำนักฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่อนุรักษ์

โทร. ๐ ๒๕๖๑ ๐๗๗๗ ต่อ ๑๕๕๑

ที่ ทส ๐๔๐๖.๕๐๓/ ๑๕ ๒ ๐๓

วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๗๗๕/๒๕๖๑ เรื่อง การเป็นป่าไม้ถาวรตามมติ

คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

เรียน รองอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทุกท่าน
ผู้ตรวจราชการกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทุกท่าน
ผู้อำนวยการสำนักทุกสำนัก
ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑-๑๖
ผู้อำนวยการกองทุกกอง
ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการพิเศษผู้พิทักษ์อุทยานแห่งชาติและสัตว์ป่า
ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขาทุกสาขา
ผู้อำนวยการสำนักงานผู้ตรวจราชการกรม
ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารโครงการปลูกป่าและฟื้นฟูป่าต้นน้ำฯ
หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน
หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
หัวหน้าศูนย์บริการประชาชน กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ส่วนประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
รับที่... 2273
วันที่... 25/6/61
เวลา...

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ขอส่งสำเนาหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ ทส ๐๒๒๒.๒/ว ๑๗๒๗ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เรื่อง
ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๗๗๕/๒๕๖๑ เรื่อง การเป็นป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ พร้อมบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การเป็นป่าไม้ถาวร
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ รวมเอกสาร ๖ แผ่น มาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(นายเฉลิมชัย ปาประหา)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

☐ ทราบ ☐ ลงนิต ☐ ผชช.

☐ ทุกส่วน/ศูนย์ เพื่อทราบ

☒ ทุกส่วน/ศูนย์ เพื่อทราบและถือปฏิบัติ

☐ ทุกส่วน/ศูนย์ พิจารณา/ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

☐ มอบ.....

ทราบ/เวียน

(นายศิวจักร ชื่นสังข์)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานกลาง
๒๒ มิ.ย. ๒๕๖๑

(นายคมกริช เสงี่ยมบุบผา)

นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ

เจ้าหน้าที่ผู้อำนวยการส่วนประชาสัมพันธ์และเผยแพร่

ส่วนราชการ ศึกษาและวิจัย ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์
 เลขที่ 489 (1994)
 ร.ด. 28 พ.ค. 2561
 เวลา 10.17 น.
บันทึกข้อความ

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
 เลขที่รับ ๓๖๐๘
 วันที่ ๒๑ พ.ค. ๒๕๖๑
 เวลา ๑๑.๓๘ น.

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กองกฎหมาย

โทร. ๐๒๒๗๘๖๐๓

ที่ ทส ๐๒๒๒.๖/๑๗๒๗

วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๗๕/๒๕๖๑ เรื่อง การเป็นป่าไม้ถาวรตาม
 มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

สำนักบริหารงานกลาง
 เลขที่รับ 20374
 วันที่ ๒๑ พ.ค. ๒๕๖๑
 เวลา 15.4๐ น.

เรียน อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
 อธิบดีกรมป่าไม้
 อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

สำนักก้นน้ำและที่ดินพื้นที่อนุรักษ์
 เลขที่รับ ๕๓๙๙
 วันที่ 23 พ.ค. 2561
 เวลา 10.0๕ น.

ห้อง ออส
 เลขที่รับ 5093
 วันที่ ๒๑ พ.ค. ๒๕๖๑
 เวลา 12.๐8

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีหนังสือที่ นร ๐๕๐๘/๓๐๐ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑ ได้พิจารณาข้อหาหรือสถานะความเป็นที่ดินของรัฐและมีความเห็นว่า พื้นที่ป่าไม้ถาวรต้องเป็นพื้นที่ที่ได้รับการประมวลผลการจำแนกประเภทที่ดินให้สงวนคุ้มครองรักษาป่าที่จำแนกไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ต่อไป ซึ่งดำเนินการโดยหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบด้วยกับผลการจำแนกประเภทที่ดินแล้วเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ในเรื่องเสร็จที่ ๔๘๘/๒๕๓๑ ว่า พื้นที่ป่าไม้ถาวรได้แก่เขตพื้นที่ซึ่งได้มีการสำรวจจำแนกแล้วว่ามีลักษณะเป็นป่า และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบด้วยว่าให้กำหนดเขตพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตป่าไม้ถาวรหรือดำรงสภาพความเป็นป่าไม้ไว้ต่อไป อีกทั้งศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยถึงสถานะของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ ในคดีหมายเลขแดงที่ อ. ๓๖๗/๒๕๕๓ ว่า กรณีบริเวณป่าสายควน-เกาะอ้ายกลิ้ง ในท้องที่จังหวัดตรัง ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ กำหนดไว้เป็นป่าไม้ของชาติ เป็นเพียงการกำหนดเขตป่าคร่าวๆ เพื่อที่ทางราชการจะได้ดำเนินการสำรวจและจำแนกต่อไปว่าพื้นที่บริเวณใดให้เป็นป่าไม้ถาวรหรือพื้นที่ใดไม่เหมาะสมกำหนดให้เป็นป่าไม้ถาวรต่อไปเท่านั้น มิใช่เป็นการกำหนดพื้นที่ป่าทั้งหมดเป็นป่าไม้ถาวร จนกระทั่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๐ อนุมัติตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอผลการจำแนกพื้นที่ในบริเวณป่าสายควน-เกาะอ้ายกลิ้ง ในท้องที่จังหวัดตรัง โดยส่วนหนึ่งกำหนดให้รักษาไว้เป็นป่าไม้ถาวร และอีกส่วนหนึ่งจำแนกออกจากป่าไม้ของชาติซึ่งอยู่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยมอบหมายให้คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติดำเนินการจัดสรรเป็นที่ทำกินของราษฎรและจัดเป็นป่าชุมชน

สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงขอส่งเรื่องดังกล่าวข้างต้น
 รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้ เพื่อให้หน่วยงานทราบและถือปฏิบัติต่อไป วันที่ ๑๕ พ.ค. ๒๕๖๑

เรียน ออส.

เพื่อโปรดทราบและพิจารณา

(นายจักร ชื่นสังข์)
 ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานกลาง

รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(นายอัญญา เบตธรรมกุล)

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

๒๑ พ.ค. ๒๕๖๑

เพื่อโปรดทราบ

สมการ ๕๕๐๖

๒๑ พ.ค. ๒๕๖๑

๒๒ พ.ค. ๒๕๖๑

สำเนาถูกต้อง

(นายคำณณ สัตต์ชวน)

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การเป็นป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

กรมพัฒนาที่ดินได้มีหนังสือ ที่ กษ ๐๘๐๖/๑๗๕๑ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า จังหวัดภูเก็ตได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน เรื่อง หารือสถานะความเป็นที่ดินของรัฐ (ป่าตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔) โดยแจ้งผลการพิจารณาของสำนักงานอัยการสูงสุดและหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มายังกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาแล้ว เพื่อให้เป็นไปในแนวทางปฏิบัติถูกต้องต่อไป จึงขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยได้ลำดับ ความเป็นมา ดังนี้

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้มีการประชุม เรื่อง การสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน ณ ห้องประชุม กระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๐๓ เพื่อปรึกษาหารือระหว่างหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประธานที่ประชุมได้แจ้งความมุ่งหมายที่จะจำแนกประเภทที่ดินเพื่อกำหนดเขตป่าไม้ โดยกรมป่าไม้จะได้ดำเนินการสงวนคุ้มครองและดูแลรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติสืบไปกับกำหนดเขตที่ดิน ที่จะนำมาจัดสรรให้ประชาชนใช้เป็นที่อยู่อาศัยประกอบการทำมาหาเลี้ยงชีพ โดยจะมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการสำรวจจำแนกประเภทที่ดินตามโครงการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน และกำหนดอำนาจ หน้าที่ของคณะกรรมการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน ซึ่งในที่สุดที่ประชุมได้ลงมติ

๑. เพื่อประกอบการพิจารณากำหนดเขตป่าสงวนคุ้มครอง ให้กรมป่าไม้นำแผนที่ ประเทศไทย ๑ : ๑,๐๐๐,๐๐๐ แสดงเขตป่าสงวนคุ้มครองและป่าที่อยู่ระหว่างการดำเนินการสงวน คุ้มครอง จำนวน ๘๓๘ แปลง โดยหมายแยกสีเสนอที่ประชุมฯ

สำหรับป่านอกจากที่กล่าวข้างต้น ให้กรมป่าไม้มีแผนการที่จะสงวนคุ้มครอง ต่อไปนั้น ให้พิจารณาจากแผนที่รูปถ่ายทางอากาศที่กระทรวงกลาโหมในขณะนั้นได้ถ่ายไว้แล้ว โดยให้ ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงเกษตร และผู้แทนกรมที่ดิน เชิญผู้ชำนาญการทางแผนที่ จากรูปถ่ายทางอากาศมาร่วมพิจารณาด้วย

๒. การดำเนินการขั้นต่อไป เมื่อได้หมายเขตป่าดังกล่าวลงในแผนที่แล้วจะได้จัดพิมพ์ แผนที่มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ส่งให้ทางจังหวัดท้องที่เพื่อให้คณะกรรมการคัดเลือกที่ดินส่วนจังหวัด สำรวจพิจารณาเขตป่านั้น ๆ ว่ามีราษฎรอยู่มากน้อยเพียงใด จะจัดให้ราษฎรเข้าไปอยู่โดยไม่รบกวนด้วยกฎหมาย อพยพออกจากป่าที่จะสงวนคุ้มครอง โดยจัดที่ดินนอกเขตป่าที่จะสงวนคุ้มครองให้แทนได้อย่างไร เมื่อใด และพิจารณาว่าจะสมควรสงวนคุ้มครองในบริเวณพื้นที่เพียงใด ด้วยเหตุผลประการใด หรือถ้าเห็นว่าเป็นป่า เพียงเล็กน้อยและไม่สำคัญ การเปิดให้ราษฎรขออนุญาตจับจองก็ให้คณะกรรมการจังหวัดคัดเลือกพื้นที่ ส่วนจังหวัดเสนอความเห็นเพื่อนำมาพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการสำรวจจำแนกประเภทที่ดินต่อไป

ในการสำรวจพิจารณาเขตป่านี้ ยังไม่ต้องปักหลักเขต ให้จัดทำโดยประมาณมีหลักฐาน พอจะอ้างอิงยืนยันได้เฉพาะจุดสำคัญ ต่อเมื่อคณะกรรมการสำรวจจำแนกประเภทที่ดินมีมติประการใดแล้ว จึงดำเนินการให้เป็นหลักฐาน

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๔๐๘/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำเนาถูกต้อง
๒๕๖๓

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี โดยเสนอว่า

๑. ให้จังหวัดประกาศเขตป่าที่จะสงวนคุ้มครองไว้และป่าที่จะเปิดจัดสรรเพื่อเกษตรกรรม ในท้องที่โดยประมาณตามแผนที่ให้ราษฎรและหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องทราบทั่วไป

๒. คณะกรรมการสำรวจจำแนกประเภทที่ดินจะได้จัดคณะสำรวจและสายสำรวจ ออกทำการสำรวจหมายเขตป่าที่จะสงวนคุ้มครองไว้เป็นการแน่นอน และจะได้สำรวจการครอบครอง ที่ดินของราษฎรในเขตป่าที่จะสงวนคุ้มครองไว้ให้เป็นหลักฐานและเพื่อประกอบการพิจารณาว่า ที่ดินซึ่งราษฎรได้ครอบครองอยู่นั้นควรจะสงวนคุ้มครองไว้ หรือควรกันเขตออกให้ราษฎรประกอบ การทำมาหาเลี้ยงชีพต่อไป และจะได้ทำการสำรวจป่าที่จะเปิดจัดสรรเพื่อการเกษตรให้ทราบ ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ เพื่อความเหมาะสมในการดำเนินงานตามโครงการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ

๓. ขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติรับหลักการว่า บริเวณป่าที่คณะอนุกรรมการสำรวจ จำแนกประเภทที่ดินประจำจังหวัดเห็นสมควรกำหนดเป็นป่าสงวนคุ้มครอง เป็นป่าที่จะรักษาไว้ เป็นสมบัติของชาติโดยถาวร หากทบวงการเมืองใดประสงค์จะเข้าใช้ประโยชน์ต้องทำความตกลง กับกระทรวงเกษตร และได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเป็นราย ๆ ไป

๔. ป่าที่เห็นควรเปิดจัดสรรเพื่อเกษตรกรรม และเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างอื่นนั้น ให้จังหวัดและอำเภอท้องที่ดำเนินการจัดสรรให้ประชาชน ตามโครงการและระเบียบว่าด้วยการจัดที่ดิน เพื่อประชาชนของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ โดยไม่ต้องขอรับความเห็นชอบจากกระทรวงเกษตร ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๐๒

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ ลงมติเห็นชอบ ตามความเห็นของคณะกรรมการสำรวจจำแนกประเภทที่ดินเกี่ยวกับการดำเนินการสำรวจจำแนก ประเภทที่ดิน การประมวลผล และการจำแนกประเภทที่ดิน ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณา เห็นชอบด้วยแล้ว

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ศาลปกครองสูงสุด (คดีหมายเลขแดงที่ อ.๓๖๗/๒๕๕๓) ได้วินิจฉัยเกี่ยวกับป่าไม้ถาวร และป่าตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ ว่า ป่าตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ เป็นเพียงพื้นที่ที่คณะรัฐมนตรีได้มอบหมาย ให้กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับไปทำ การสำรวจและพิจารณาจำแนกไว้เป็นป่าไม้ถาวร และจำแนกไว้เป็นที่จัดสรรให้ราษฎรทำกินเท่านั้น จึงมีปัญหาไปเรื่องของการพิจารณาว่าการเป็นที่ดินของรัฐเริ่มต้นขึ้นตั้งแต่เมื่อใด เพื่อนำไปใช้ ประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ต่อมากรมพัฒนาที่ดินได้มีหนังสือ ที่ กษ ๐๘๐๖/๒๒๑๒ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๐๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กรมพัฒนาที่ดินขอชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติม เพื่อให้ประเด็นที่ขอหารือมีความชัดเจนยิ่งขึ้นว่า สืบเนื่องจากการพิสูจน์การบุกรุกที่ดินของรัฐ โดยคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ จังหวัดภูเก็ต มีความเข้าใจในประเด็น การเริ่มต้นการเป็นป่าไม้ถาวรที่แตกต่างกัน โดยผู้แทนกรมพัฒนาที่ดินมีความเห็นว่า ป่าไม้ถาวร ได้แก่ ที่ดินตามแนวเขตที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ เห็นชอบตามที่กระทรวงมหาดไทย เสนอให้เป็นเขตป่าที่จะสงวนคุ้มครองไว้ และต้องได้รับการสำรวจและจำแนกที่ดินให้เป็นป่าไม้ถาวรแล้ว

สำเนาถูกต้อง

๕๕๓

(นายปรีชา เกตพองสง)

ได้พิจารณาแล้ว มีสำเนาอยู่
Sona ๒1

ซึ่งสอดคล้องกับคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๓๖๗/๒๕๕๓ ที่มีความเห็นว่า ป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ ยังมีใช้ป่าไม้ถาวร เนื่องจากยังไม่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนการจำแนกประเภทที่ดินทุกขั้นตอน ในขณะที่ผู้แทนคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐมีความเห็นว่า ที่ดินตามแนวเขตที่แต่ละจังหวัดประกาศเขตป่าที่จะสงวนคุ้มครองไว้เป็นป่าไม้ถาวรนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ นั้นแล้ว ความเห็นที่แตกต่างกันดังกล่าวทำให้ไม่อาจที่จะดำเนินการพิสูจน์การบุกรุกที่ดินของรัฐต่อไปได้ กรมพัฒนาที่ดินจึงขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า ที่ดินที่ได้รับการกำหนดให้เป็นป่าไม้ถาวรนั้น เริ่มต้นเป็นป่าไม้ถาวรตั้งแต่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมพัฒนาที่ดิน โดยมีผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมพัฒนาที่ดิน) ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมป่าไม้) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมที่ดิน) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นว่า “ป่าไม้ถาวร” ไม่ใช่คำที่ปรากฏในมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ เรื่อง การจำแนกประเภทที่ดิน* และในข้อเสนอการดำเนินการสำรวจจำแนกประเภทที่ดินและการประมวลผลการจำแนกประเภทที่ดินของคณะกรรมการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน^๑ อันเป็นที่มาของมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว แต่ปรากฏการใช้คำว่า “ป่าไม้ถาวร” ในการเสนอผลการจำแนกประเภทที่ดินภายหลังจากที่มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง^๒ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๖ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ ใช้บังคับ อย่างไรก็ตาม ประมวลกฎหมายที่ดินก็ได้บัญญัติความหมายของเขตป่าไม้ถาวรในอันที่จะใช้ในการพิจารณาการเริ่มต้นสถานะของการเป็นป่าไม้ถาวรไว้ จึงต้องพิจารณาจากมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการจำแนกประเภทที่ดิน ประกอบกับข้อเสนอการดำเนินการสำรวจจำแนกประเภทที่ดินและการประมวลผลการจำแนกที่ดินของคณะกรรมการสำรวจจำแนกประเภทที่ดินหรือคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน ตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาที่ดิน^๓

เมื่อพิจารณาข้อเสนอการดำเนินการสำรวจจำแนกประเภทที่ดินและการประมวลผลการจำแนกประเภทที่ดินของคณะกรรมการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน อันเป็นที่มาของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ เรื่อง การสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน นั้น แม้ว่ากระทรวงมหาดไทย โดยคณะกรรมการสำรวจจำแนกประเภทที่ดินได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบกับเขตป่า

*หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ มท. ๑๓๘๒๗/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

^๑หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ ๙๙๑๑/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๐๔ และ ที่ ๑๗๙๐๗/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ เรื่อง การสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน

^๒มาตรา ๕๘ เมื่อรัฐมนตรีเห็นสมควรจะให้มีการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในจังหวัดใดในปีใด ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดจังหวัดที่จะทำการสำรวจรังวัด ทำแผนที่หรือพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์สำหรับปีนั้น เขตจังหวัดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดไม่รวมท้องที่ที่ทางราชการได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวร

^๓มาตรา ๙ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดการจำแนกประเภทที่ดิน และเสนอขอรับความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติ

(๒) วางแผนการใช้ที่ดิน การพัฒนาที่ดิน การกำหนดบริเวณการใช้ที่ดินและการกำหนดเขตการอนุรักษ์ที่ดินและน้ำ

ที่สมควรกำหนดเป็นป่าสงวนคุ้มครองและป่าที่จะเปิดจัดสรรเพื่อเกษตรกรรมตามที่คณะกรรมการ
สำรวจจำแนกประเภทที่ดินประจำจังหวัดได้หมายเขตป่าไว้ และคณะรัฐมนตรีรับหลักการ
ว่าบริเวณป่าที่สมควรกำหนดเป็นป่าคุ้มครอง เป็นป่าที่จะรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติโดยถาวรก็ตาม
แต่เมื่อพิจารณาขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการต่อไป อันได้แก่ การจัดตั้งคณะสำรวจและสายสำรวจ
เพื่อทำการหมายเขตป่าที่สมควรสงวนคุ้มครองและที่สมควรจัดสรรให้เป็นการแน่นอน ซึ่งจะต้องเสนอ
ผลการสำรวจพื้นที่และจำแนกประเภทที่ดินต่อคณะกรรมการสำรวจจำแนกประเภทที่ดินพิจารณา
ให้ความเห็นชอบอีกครั้ง ดังเช่นกรณีจังหวัดชลบุรีซึ่งเป็นพื้นที่ที่ได้รับการสำรวจและประมวลผล
การจำแนกประเภทที่ดินในฐานะโครงการนำร่องโดยคณะกรรมการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน
และได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบอีกครั้ง ประกอบกับการดำเนินการสำรวจ
และจำแนกประเภทที่ดินในพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่
๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ คณะกรรมการสำรวจจำแนกประเภทที่ดินได้เสนอผลการสำรวจ
และประมวลผลการจำแนกประเภทที่ดินต่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ซึ่งปรากฏหลายกรณี
ที่คณะกรรมการสำรวจจำแนกประเภทที่ดินได้เสนอให้เปลี่ยนบริเวณป่าที่สมควรสงวนคุ้มครอง
ตามที่ได้รับความเห็นชอบเมื่อครั้งมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ ไปเป็น
บริเวณป่าที่สมควรจัดสรรเพื่อเกษตรกรรมและเพื่อประโยชน์อย่างอื่น และเปลี่ยนบริเวณป่าที่ได้รับ
การหมายเขตป่าให้เป็นพื้นที่ที่สมควรจัดสรรไปเป็นป่าไม้ถาวร^๑ รวมถึงกำหนดให้เป็นป่าชุมชน^๒
ด้วยเหตุผลของความเหมาะสมของลักษณะของที่ดิน การถือครองของประชาชน หรือขนาด
ของพื้นที่ที่คงอยู่ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ เขตป่าที่สมควรสงวนคุ้มครองตามที่ได้รับความเห็นชอบ
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ จึงยังไม่ใช่เขตป่าอันเป็นที่ยุติว่าเป็นเขตป่าไม้ถาวร
เพียงแต่กระทรวง ทบวง หรือกรม มีความผูกพันในการเข้าใช้ประโยชน์ในบริเวณเขตป่านั้น
โดยจะต้องทำความเข้าใจความตกลงกับกระทรวงเกษตรและได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี และหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องต้องนำแนวเขตป่าที่สมควรสงวนคุ้มครองนั้นไปกำหนดให้เป็นป่าตามกฎหมายต่อไป

ดังนั้น พื้นที่ป่าไม้ถาวรต้องเป็นพื้นที่ที่ได้รับการประมวลผลการจำแนกประเภทที่ดิน
ให้สงวนคุ้มครองรักษาป่าที่จำแนกไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ต่อไป ซึ่งดำเนินการโดยหน่วยงานที่มีหน้าที่
รับผิดชอบ เช่น คณะกรรมการสำรวจจำแนกประเภทที่ดินหรือคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน
ตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาที่ดิน และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบด้วยกับผลการจำแนกประเภท
ที่ดินนั้นแล้วเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย
คณะที่ ๓) ในเรื่องเสร็จที่ ๔๘๘/๒๕๓๑ สรุปความได้ว่า พื้นที่ป่าไม้ถาวรได้แก่เขตพื้นที่ซึ่งได้มี
การสำรวจจำแนกแล้วว่ามีลักษณะเป็นป่า และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบด้วยว่าให้กำหนด
เขตพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตป่าไม้ถาวรหรือดำรงสภาพความเป็นป่าไม้ไว้ต่อไป อีกทั้งศาลปกครองสูงสุด
ได้วินิจฉัยถึงสถานะของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ ในคดีหมายเลขแดงที่
อ. ๓๖๗/๒๕๕๓ สรุปความได้ว่า กรณีบริเวณป่าสายควน - เกาะอ้ายกลิ้ง ในท้องที่จังหวัดตรัง
สำเนาถูกต้อง

๒๕๓๓

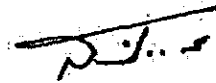
—(นายปรีชา เกษตรองสง)—

นักวิชาการป่าไม้รับใช้ที่อุทยานแห่งชาติผามเหล็ก กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
อำนาจการและประมวลผลการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน ครั้งที่ ๘/๒๕๐๔ เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๐๔

^๑หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ค่วนมาก ที่ กษ ๐๘๐๖/๑๗๐๒ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๓๐
เรื่อง การจำแนกประเภทที่ดินจังหวัดชัยภูมิ จังหวัดน่าน จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดลพบุรี จังหวัด
อุบลราชธานี และจังหวัดสุรินทร์ (ขอเปลี่ยนแปลงมติคณะรัฐมนตรีเดิมเฉพาะบางแห่ง) ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๒บันทึก เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ส่งพร้อมหนังสือสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ ปส ๐๒๐๑/๔๒๕ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๓ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ กำหนดไว้เป็นป่าไม้ของชาติ เป็นเพียงการกำหนดเขตป่าคร่าว ๆ เพื่อที่ทางราชการจะได้ดำเนินการสำรวจและจำแนกต่อไปว่าพื้นที่บริเวณใดให้เป็นป่าไม้ถาวรหรือพื้นที่ใดไม่เหมาะสมกำหนดให้เป็นป่าไม้ถาวรต่อไปเท่านั้น มิใช่เป็นการกำหนดพื้นที่ป่าทั้งหมดเป็นป่าไม้ถาวร จนกระทั่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๐ อนุมัติตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอผลการจำแนกพื้นที่ในบริเวณป่าสายควน - เกาะอ้ายกลิ้ง ในท้องที่จังหวัดตรัง โดยส่วนหนึ่งกำหนดให้รักษาไว้เป็นป่าไม้ถาวร และอีกส่วนหนึ่งจำแนกออกจากป่าไม้ของชาติซึ่งอยู่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยมอบให้คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ดำเนินการจัดสรรเป็นที่ทำกินของราษฎรและจัดเป็นป่าชุมชน

(นายดิศทัต โหตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๖๑

สำเนาถูกต้อง